

יפגשו עם רבבות בני העילית התרבותית והחברתית של מצריים, וימצאו כי אלה משתווים בקלות לעמיתיהם הישראלים (ולעיתים קרובות אף עולים עליהם). הם עשירים יותר, משכילים יותר, תרבותיים יותר מאשר רוב הישראלים, הטוענים לתוארים אלה.

סיפור חסידי מספר על שני האברכים, שנסעו מן השטעטל לוורשה. בחזרה הת- ייצבו לפני הרבי וסיפרו את רשמיהם האחד דיווח: "ורשה היא היא של חט" אים. הרחובות מלאים יצאניות. הפריצות והזימה שלטות בכיפה." השני ספר: "ורשה היא עיר של צדיקים. בכל פינה יש בית-כנסת או בית-מדרש." כשתמהו החסידים על ההבדל בין שני תיאורים אלה, הרגיע אותם הרבי: "כל אחד מ' השניים מצא מה שחיפש!"

קאהיר היא ענקית, ויש בה הכד — מעושר קיצוני עד עוני שאי- יתואר, איום של פאר עתיק ועושר חדש, יום של בעיות בלתי-פתורות. כל זה הוא מצריים. עשירה ועניה, עתיקה וצעירה, מוזנחת ומלאת-תיקנות. ובעיקר: שונה מישראל.

צלאח-אל-דין ופארוק

יש לה העלות על הדעת שני עמים כליכך שונים כמו העם המצרי והעם הישראלי.

ניתן לאמר: מופגש שני העמים האלה יהיה כמיפגש בין כוח שאי- אפשר לעמוד בפניו ובין מאסה שי- אי-אפשר להזיז אותה.

יקרה אשר יקרה — זה יהיה מיפגש מעניין.

כבר הסברתי לא פעם את התיאוריה שלי לגבי מהות ההבדל בין שני העמים. אולי כדאי לחזור עליה כאן בפעם נוספת. כדי להכשיר את עצמנו למיפגש:

לפני 5000 שנים: יוגבים מצריים בטבודתם, בציור-קבורה עתיק

נות למנהיג עליון. לפי תיאוריה נפוצה, היתה מצריים בשחר ההיסטוריה ארץ גשומה ועשירה. הגשמים נסוגו, והארץ נשארה יבשה, כשהיא תלויה כל-כולה ב' זרם הנילוס. את מי הנילוס היה צורך ל' הטות אל השדות שבשני צדדיו, בעזרת שיטה מסועפת מאד של תעלות, שהיה צורך לשמור על תקינותן. כל זה חייב מימשל מרכזי חזק, המנהל את כל חייה של האוכלוסיה.

ואכן, מאז ימי הפרעונים היתה למצריים תמיד מנהיגות חזקה של איש אחד.

כל עוד המנהיג האחד מתפקד פחות או יותר כראוי, אין במצריים זעזועים. בכל ההיסטוריה שלה, כימעט ולא ידעה הארץ מהפכה עממית. גם המהפכה הגדולה של 1952 היתה פרי יוזמתם של קומץ קציני-יצבא, בלי השתתפות ההמונים, ולא נשפכה בה אף טיפה אחת של דם. המלך פארוק נתבקש, בכל האדיבות, לעלות על היאכטה המלכותית שלו ולהפליג לחיים חדשים בנכר. עד היום יש המתגעגעים אליו.

חיבוק גאונס

אין צורך לתאר את הטיפוס הישראלי, אין הוא דומה לפיראמידה. הוא דומה יותר לכספית.

הישראלי היהודי (להבדיל מן הערבי, שהוא אזרח ישראל) נושא בדמו את כל הפחדים והעצבנות של היהודי הנודד, ש' עבר במשך אלפי שנים מארץ לארץ, מ' מקום למקום, כשהוא תש בחושו הששי היכן גוברת סכנה, והיכן משתפרים התנ' אים. הירידה הגדולה מן הארץ מוכיחה, כי תכונה זו לא השתנתה גם אחרי הקמת היישוב העברי החדש בארץ, ולידת המדינה.

הישראלי המודרני הוא פרי ה' מוזגה של תכונות "יהודיות" ו' תכונות "ישראליות". הוא דינאמי, עצבני, תוקפני, אף שאינו דייקן כמו האירופי הצפוני, הוא מחשיב את הזמן, אין לו סבלנות. הוא מת' רגז במהרה. בתת-הגותו הקולק' טיכית יש סימנים של מאניה' דרפסיה, עליות וירידות קיצוניות של מצב-הרוח.

הוא בלתי-מרוצה, הוא מותח ביקורת, אין לו כימעט נימוסים. לעיתים קרובות הוא רועש. אין הוא מתחשב בזולת, הוא אוהב להשוויץ. אין הוא נוטה להאמין לאיש, וחוסר

(המשך בעמוד 62)

הנשים של מצריים: מתוכפת במאה שעברה, מטלפנת בימינו

פיראמידה — אולי המוכנה היציב ביותר האפשרי.

האקלים במצריים הוא חם. מילבד בצפון, ליד הים, אין גשם (זולת כמה דקות של טיפוס קל מדי פעם). האקלים משפיע על אופי העם. אין המצרי אהב להחפז. הדייקנות אינה נחשבת בעיניו כמידה חשובה. לכל דבר יש זמן, ומה שלא נעשה היום, יעשה, אין-שה-אללה, מחר.

אין זה כליכך חשוב מה משיג האדם. חשוב יותר איך הוא מתנהג. הכבוד חשוב מאד. וגם הנימוס הטוב. כשיש סתירה בין נימוסים והישגים, הנימוסים מנצחים. ההיסטוריה לימדה את המצרים ציית

הקדמונים (כשהמצרים כבשו את כנען) או הצלבנים (כאשר צלאח-אל-דין עשה זאת שוב).

כל זה מעניק למצרי תחושת ביטחון טוטאלית. אין הוא נוטה להתרגש. אין הוא מתרגז בקלות. יש לו סבלנות עילאית, שכימעט לא-תאמן. יש לו חיוך טבעי, לבבי, אמיתי. הוא נוטה להאמין לזולת, והאמון נחשב בעיניו כתכונה חיובית ביותר.

היציבות, הסבלנות, הישיבה הי איתנה על הקרקע, הן התכונות המצרייות הבולטות ביותר. הן באות לידי גילוי סימלי עליון כי

למצריים יש היסטוריה רצופה של 7000 שנים. אדם היושב בכפר מסויים — כמו כפרו של אנואר אליסאדאת, למשל — יכול לדמיין לעצמו כי במשך 280 דורות ישבו אבותיו באותו המקום עצמו. שום פלישה לא שינתה את פניה של מצריים. שום אסון גדול לא פצע את נפשה פ' עים שהותירו אחריהם צלקות.

פולשים באו והלכו, ומצריים נשארה כפי שהיתה. המילחמות היו מעטות. בכל ההיסטוריה הארוכה הזאת ערכו המצרים פחות מחצי-החריסר מילחמות תוקפניות — וגם אלו, בדרך כלל, רק תוך כדי רדיפה אחרי פולש שגורש, כמו בימי ההיקסוס